

జీరో టూలరెన్స్

లాక్ష్ మరణాలకు వర్తించదా!

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుకు బహిరంగ లేఖ

అయ్య,

‘మారిందన్నావరో ఎక్కడ మారిందిరో’ అనే నినాదం ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరికి చిర పరిచితమే. పోలీసుల చిత్రపాంసలకు వ్యతిరేకంగా ఎన్ని వేల ఊరేగింపులలో ఇది మారుమాగిందో! అయినా పరిస్థితిలో కించిత్తు మార్పు రాలేదనడానికి మీ హయాంలో ఒకే ఒక్క ఏడాదిలో రాష్ట్ర పోలీసుల కారణంగా జరిగిన 9 లాక్ష చావులే నిదర్శనం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో చీమ చిటుక్కుమన్నా తెలుసుకోగల మీ శైటెక్ దృష్టికి ఇన్ని మరణాల గురించిన సమాచారం తెలియకుండా ఉంటుందని అనుకోలేము. అయినా మరోసారి ఆ వివరాలు చెపుతాం. శ్రద్ధగా విని ఈ పోలీసు జబ్బుకు ఎలాంటి శాశ్వత చికిత్స చేయగలరో ఆలోచించండి.

కేవలం ఏడాది కాలంలో రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో ఐదుగురు పౌరులు పోలీసు స్టేషన్లలో మరణించడంతో పాటు మరో ముగ్గురు పోలీసు లాక్షపలలో హింసకు గురయి బయటకు వచ్చాక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మరొకరు పోలీసుల వేధింపులకు తట్టుకోలేక గుండపోటుతో మరణించారు.

నిరంతరం మీరు ప్రైట్ పోలీసింగ్, ఫ్రెండ్లీ పోలీసింగ్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు కాని మీ పోలీసులు మటుకు తమకు అలవాతైన పద్ధతుల్లో మనములను కొట్టి చంపుతూనే ఉన్నారు. దర్శాప్తు చేయడంలో, నిందితులను అదుపులోకి తీసుకోవడంలో సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, సైన్సునూ ఉపయోగించుకోవాలని మీరు తరచూ వారికి సూచిస్తూ ఉంటారు కాని మీ సూచనలను వారు పట్టించుకున్న దాఖలాలు ఎక్కడా కనపడటం లేదు. వారి ప్రవర్తన చట్ట విరుద్ధం, రాజ్యంగ విరుద్ధం అన్న విషయం మీకు తెలియంది కాదు. ఈ హత్యలపై జరుగుతున్న దర్శాప్తులు సైతం జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ (ఎన్.పాచ్.ఆర్.సి) ఇచ్చిన ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా జరుగుతున్నాయన్న విషయాన్ని కూడా మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాం.

ఈ హింసకు మీరు అడ్డకట్ట వేయకపోతే బడుగు జనానికి పోలీసు సైషన్లు మృత్యు కుహరాలుగా మారే ప్రమాదముంది. ప్రత్యేకంగా బడుగు వర్గాలు అని చెప్పడానికి ఒక కారణముంది. పోలీసుల దెబ్బలు లేదా వేధింపుల కారణంగా చనిపోయిన ఈ 9 మందిలో ముగ్గురు ముగ్గుంలు, ముగ్గురు బి.సిలు, ఇద్దరు దళితులు ఉన్నారు. దొంగతనం కేసుల్లో పోలీసులు అనుమానితులను ఎక్కువగా కొట్టి చంపుతారనే విషయం మీకు తెలియంది కాదు. ఎన్ని శతాబ్దాలైనా వేరే దర్శాప్తు పద్ధతులే లేవా దొంగతనం నేరాలను విచారించడానికి? కొట్టి విషయం రాబట్టడానికి అయితే పోలీసు శాఖ నిర్వహణకు ఐ.పి.ఎస్ అధికారులు ఎందుక? బాగా కొట్టగలిగిన బలాధ్యులను కొందరిని నియమించుకుంటే సరిపోతుంది కదా! ఎన్నోళైనా ఇదే పద్ధతి కొనసాగడం నాగరికతకు సిగ్గుచేటు, ప్రజాస్వామ్యానికి తలవంపులు. వారు నిజంగా దొంగతనమే చేసినా ఆర్టెల్లో, ఏడాదో పదే శిక్షకు బడులు ‘మరణశిక్ష’ విధించడం ఏమి న్యాయం? ఆలోచించండి. మీతో సహ ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ ఈ లాక్ష మరణాల గురించి ఆలోచించి వీటిని ఇక ఎంతమాత్రం జరగనివ్వుకూడదనే ఆలోచనకు రావాలని, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాధినేతగా మీరు వీటిని నిర్ణయిం చేయకుండా, సంబంధిత పోలీసులపై తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పడానికి ఈ బహిరంగ లేఖ.

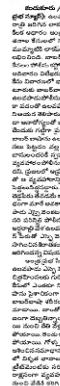
ఉలవపాడు ఎన్.ఐ. రఘుణయ్య పైశాచిక హింసకు బలైన బాబర్ బాషా

ప్రకాశం జిల్లా ఉలవపాడు పోలీసుల చేతుల్లో చిత్రహింసలకు గురయిన బాబర్ బాషా (28) ఉదంతం వింటే ఒళ్లు జలదరిస్తుంది. ఒక కారు దొంగతనం కేసులో 2018 అక్టోబర్ 3న విజయవాడలో పట్టుకుని తీసికెళ్లిన బాబర్ బాషాను ఉలవపాడు ఎన్.ఐ.

వెంకటరమణయ్య పెట్టిన చిత్రహింసలు ఇన్నీ అన్ని కావు. మూడు రోజుల తర్వాత తమకు కబురు పంపి కందుకూరు ప్రభుత్వ అసుపత్రికి పిలిపించారని, అప్పటికే చనిపోయి ఉన్నాడని, ఒళ్ళంతా గాయాలై ఉన్నాయని అతని తల్లిదండ్రులు మా నిజ నిర్ధారణ బృందానికి తెలిపారు. అతని గాయాల గురించి రాయాలంటే కూడా చాలా కష్టంగా ఉంది. ఆ వివరాలు మేము చెప్పడం కంటే దానిపై అక్షోబర్ 10 న ఆంధ్రప్రభ దినపత్రికలో వచ్చిన వార్తను మీరే చదవండి.

“ఉలవపాడు ఎన్.ఐ. వెంకటరమణయ్య బాపాను చిత్రహింసలకు గురి చేసాడు. ఇన్నోహా కారు దొంగతనం కేసులో ఎంతకూ నిజాలు చెప్పలేదని బాబర్ బాపాను పైశాచికంగా హింసించాడు. నగ్నంగా మార్చిన బాబర్ బాపా శరీరంపై లాలీలు ఇష్టం వచ్చినట్లు నాట్యమాడాయి. దాంతో బాబర్ బాపా చేతులు, కాళ్ళు దారుణంగా దెబ్బతిన్నాయి. లారీ దెబ్బలు తట్టుకోలేక అతని బాబర్బాపాభి లాకవ్డెత్తే..! మోచేయి నుంచి చేతి వేళ్ళ వరకు రెండు చేతులూ బాగా వాచిపోయాయి. రెండు కాళ్ళు లారీ దెబ్బలతో తీవ్రంగా కమిలిపోయాయి. గోళ్ళు పగిలిపోయాయి. అయినా కూడా ఆశించిన సమాధానం రాకపోవడంతో ఎన్.ఐ. రమణయ్యలో వికృత భావాలు చెలరేగాయి. పోలీసుల థర్డ్ డిగ్రీ ట్రైప్పుంబ్కు సరికొత్త నిర్వచనం ఇచ్చేలా ఆయన రాక్షణ్యంగా వ్యవహరించాడు. వెలుగుతున్న కొవ్వొత్తి నుంచి కారుతున్న మైనాన్ని బాబర్ పురుపాంగం మీద, వృషణాల మీద పడేటట్లు చేసాడు. మర్మాంగంపైన పడిన వేడివేడి మైనంతో బాబర్ బాపా నరకయాతన అనుభవించాడు. తర్వాత మలద్వారంలోకి లాలీని జొప్పించి మెలితిపుడంతో బాబర్ హోహోకారాలు మిన్నుంటాయి. ఈ వికృత చేష్టకు మలద్వారం లోపల రక్తనాళాలు తెగిపోవడంతో విపరీతమైన రక్తస్థావం జరిగింది. ఇంటరాగేషన్ గది రక్తపు మడుగుగా మారింది. ఆ రాక్షస చేష్టతో నిందితుడు బాబర్ బాపా ప్రాణాలు గాలిలో కలిసి పోయాయి.”

వెంకటరమణయ్యలు ఒక రోజులో పుట్టుకురారు. పోలీసు వ్యవస్థ వారిని పెంచి పోశిస్తుంది. మనుషులను చిత్రహింసలకు గురిచేయడం వారికి ఒక అలవాటుగా మారుస్తుంది. ఇంత హింస తర్వాత మరణించినా బాబర్ బాపా తమ దెబ్బలకు కాక ‘గుండ పోటుతో చనిపోయాడ’ని చెప్పగల నిసిగ్గుతనం వారికి కాక ఇంకెవరికి ఉంటుంది?

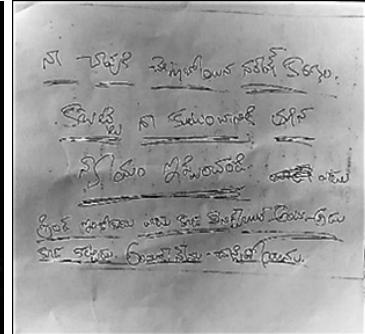
పై అధికారుల అండా, రాజకీయ పాలనా యంత్రాంగం అండా లేకపోతే ఈ తరవో ఘూతుకాలకు పాల్పడగలగటం ఆసంభవం. తామేం చేసినా రాజకీయ నేతల, ఉన్నత అధికారుల అండ, ఆమోదం లభిస్తాయనే ధీమా ఉండబట్టే రమణయ్యలు తయారవుతారు. తయారవ్వడమే కాదు ఇతర పోలీసు అధికారులకు 'స్ఫూర్తి' అయి కూర్చుంటారు.

కొన్ని దశాబ్దాల నుండి అలవోకగా రాజకీయాలు నెరుపుతున్న సీనియర్ నాయకులూ, ముఖ్యమంత్రి పదవీ బాధ్యతలు నిర్వహించిన వారూ అయిన మీకు మన పోలీసులు ఈ థర్డ్ డిగ్రీ హింసా పద్ధతికి ఎంతో కాలం నుంచి అలవాటు పడ్డారనే విషయం తెలియకపోదు. మరి దీనిని నిలువరించడం కోసం ఏ స్టౌర్ నిర్ణయాలూ తీసుకోరా?

**'అసలు నేనేం తప్ప చేసానని కొట్టారో అడుగు నాన్నా':
సూయిసైడ్ నోట్ లో తండ్రిని కోరిన జాపువా**

"కానిస్టేబుల్ చెల్లబోయిన నరేవ్ నన్ను కొట్టాడు. ఆడు నన్ను ఎందుకు స్తంభానికి కట్టాడు? నేను చచ్చిపోవడానికి ఇదే కారణం. అసలు నేను చేసిన తప్పేంటి? మర్చిపోయాను ఇంకో కానిస్టేబుల్ కూడా అక్కడ ఉన్నాడు. ఆడు కూడా కొట్టాడు...నేను చచ్చిపోయా కద నాన్నా నా శవాన్ని పట్టికెళ్ళి వాడిని సమాధానం చెప్పమను...నా శవాన్ని వాళ్ళ ఇంటికి తీసుకెళ్ళండి. వాడే సమాధానం చెప్పాలి నాకు."

ఉత్తప్పణ్ణానికి పోలీసుల చేతిలో దెబ్బలు తిని, అవమానపడి ఆత్మహత్య చేసుకున్న 19 ఏళ్ళ దళిత యువకుడు జాపువా నాగదాసు రాసిన 12 పేజీల సూయిసైడ్ నోటులోని కొన్ని వాక్యాలు ఇవి. నిండా ఇరవై ఏళ్ళయినా నిండని జాపువాది పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పాలకొల్లు మండలంలోని వెంకటాపురం గ్రామం.

జాపువా మిత్రుడూ, గోడ కులస్తుడూ అయిన అత్తిలి రాజేవ్ వీరవాసరం మండలంలోని రాయకుదురు గ్రామానికి చెందిన ఒక శెట్టి బలిజ కులస్తురాలిని ప్రేమించాడు. తన ప్రేయసి ఊరు వెళ్లామని రాజేవ్ పట్టబట్టసరికి జాపువా 2018

ఆక్షోబర్ 1 సాయంత్రం రాజేష్వతో పాటు రాయకుదురు గ్రామానికి వెళ్లాడు ఓ బట్టి కొట్టు దగ్గర సిగరెట్ తాగుతూ మోటార్ సైకిల్ మీద కూర్చున్నాడు. అదీ జామువా చేసిన తప్పు. రాజేష్ ప్రేమించిన అమ్మాయి నరసాపురం పోలీస్ స్టేషన్ కానిస్టేబుల్ చెల్లబోయిన నరేష్ కు వరసకు చెల్లెలు అపుతుందట. తన చెల్లెలు కోసం వేరే కులానికి చెందిన అబ్బాయి వస్తాడా అనే ఆగ్రహంతో అతగాడు స్నేహితులిద్దరినీ ఊరి మధ్యలోనే అందరూ చూస్తుండగానే స్తంభానికి కట్టేసి కొట్టాడు. అతనికి చేప్రోలు నాగరాజు అనే మరో కానిస్టేబుల్ సహకరించాడు. బాగా కొట్టిన తరువాత వారిని వీరవాసరం పోలీస్ స్టేషన్ ఎన్.ఐ అప్పగించాడు. విషయం తెలిసి జామువా తల్లిదండ్రులు వెళ్లి కలిస్తే ఎన్.ఐ మందలించి ఇద్దరినీ వదిలేశాడు కానీ రాజేష్, జామువాలను కొట్టిన కానిస్టేబుల్ను మాత్రం ఏమనలేదు. అలా కొట్టడం తప్పని, చట్ట విరుద్ధమని ఆయనకు అనిపించలేదేమా! ఈ సంఘటనతో బాగా కలత చెందిన జామువా 12 పేజీల సూయసైడ్ నోట్ రాసి ఆక్షోబర్ 6 తెల్లవారు జామున ఇంటి వాకిట్లో ఉరిపోసుకుని చనిపోయాడు. పాలకొల్లులోని గౌతం కాలేజీలో బి.కా.మ్. మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్న జామువా చదువు ఆ సుదీర్ఘ సూయసైడ్ నోట్ రాయదానికి పనికి వస్తే కానిస్టేబుల్ నరేష్, నాగరాజుల భాకీ దుస్తులు కుల దురహంకార ప్రవర్తనకు పనికొచ్చాయి.

జామువా ఆత్మహత్యతో వెంకటాపురం గ్రామం అట్టడికి పోయింది. గ్రామస్తులు, బంధుమిత్రులు, దళిత సంఘాల వారు పెద్దెత్తున నిరసన వ్యక్తం చేసేసరికి పాలకొల్లు పోలీసులు ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించినందుకు కానిస్టేబుల్నీ నరేష్, నాగరాజుల మీద ఐ.పి.సి. సెక్షన్ 342, 323, 306 R/W 34 కిందా, ఎన్.సి, ఎన్.టి. అత్యాచార నిరోధక చట్టం-1989 సెక్షన్ 3 (II)(V) కిందా కేసు నమోదు చేసి నెలరోజుల జాప్యం తర్వాత అరెస్టయితే చేసారు కాని దర్శావు ఎంత సక్రమంగా జరుగుతుందో మాత్రం అనుమానమే. ఎందుకంటే ఈ కేసు దర్శావు నరసాపురం డి.ఎన్.పి. గారు చేస్తున్నారు. నరేష్ పని చేసేది నరసాపురం పోలీస్ స్టేషన్లోనే. అంతే కాదు జామువాని కొట్టి తీసుకెళ్లిన వీరవాసరం పోలీస్ స్టేషన్, జామువా ఆత్మహత్య కేసు నమోదుయిన పాలకొల్లు పోలీస్ స్టేషన్ అన్నీ నరసాపురం డి.ఎన్.పి. పరిధిలోనే ఉన్నాయి. అలాంటపుడు అదే డి.ఎన్.పి.కి కేసు అప్పగిస్తే దర్శావు సక్రమంగా సాగే అవకాశం ఉండా మీరే ఆలోచించండి.

‘ఆత్మహత్య’ చేసుకోవడానికి ముద్దాయిలు పోలీసులకు లొంగిపోతారా?

అచ్చుతాపురం స్టేషన్లో జరిగిందదే అని పోలీసులు చెపుతున్నారు. విశాఖపట్నం జిల్లా అచ్చుతాపురం మండలంలోని చీమలాపల్లి గ్రామానికి చెందిన పారిపల్లి రామునాయిడు

(60) ఒక హత్య కేసులో ముద్దాయి అయినప్పటికీ ఏప్రిల్ 24, 2018 వరకు హాషారుగానే ఉన్నాడు. పెంట అప్పారావు సంచలనాత్మక హత్య కేసులో రామునాయుడు ముద్దాయి. ఏప్రిల్ 3న జరిగిన ఈ హత్య కేసులో అతనితో పాటు మరో నలుగురిపై ఎఫ్.బి.ఆర్. (క్రొమ్ నెం. 48/2018) నమోదై ఉంది. రామునాయుడు ఏప్రిల్ 24న గ్రామ వి.ఆర్.బి.తో కలిసి వెళ్లి అచ్చుతాపురం పోలీసు స్టేషన్లో లొంగిపోయాడు. లొంగి పోయాడన్న విషయాన్ని పోలీసులే ఒప్పుకుంటున్నారు. యలమంచిలి సర్క్యూల్ ఇన్సెప్టర్ కె.వి.వి విజయనాథ్ ఈ కేసు దర్శావ్పు చేస్తున్నారు. ఏప్రిల్ 24వ తేదీ సాయంత్రం సి.ఐసీ, ఇతర దర్శావ్పు బృంద సభ్యులనూ హత్య జరిగిన ప్రదేశానికి రామునాయుడు స్వయంగా తీసుకువెళ్లాడు. అప్పారావు మృతదేహాన్ని తగలబెట్టడానికి తాను వాడిన అయిలు డబ్బాను కూడా రామునాయుడు దర్శావ్పు బృందానికి చూపించాడు. హత్య జరిగిన సమయంలో మృతుడు అప్పారావు పడుకున్న మంచం చూపించి, హత్య జరిగిన తీరును అదే మంచం మీద పడుకుని మరీ సి.ఐ.గారికి ప్రదర్శించాడు. ఈ మొత్తం సన్నివేశాన్ని పోలీసులు వీడియో రికార్డు కూడా చేసారు.

అంతవరకు బాగానే ఉంది కాని స్వచ్ఛందంగా పోలీసులకు లొంగిపోయి, దర్శావ్పు బృందానికి సంఘటనా స్థలాన్ని చూపించడమే కాకుండా హత్య జరిగిన తీరును కూడా ఉత్సాహంగా నటించి చూపించిన రామునాయుడు ఆ మర్మాడు ఉదయం 5.30 గంటలకు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడంటే మాత్రం నమ్మిశక్యంగా లేదు. పోలీసుల కథనం ప్రకారం రామునాయుడు పొద్దున్నే కాలక్ష్మ్యాలు తీర్చుకోవడానికి స్టేషన్ లో పలున్న బాత్రామ్కి వెళ్లాడు. ఎంతకీ బయటికి రాకపోయేసరికి పోలీసులు తలుపు బలవంతంగా తోసి చూస్తే తాడుకు వేళ్లాడుతూ కనిపించాడట. హాటాహాటిన అనకాపల్లిలోని ఉపా ప్రైమ్ ఆసుపత్రికి తరలించగా ఆక్కడ చికిత్స పొందుతూ ప్రాణం విడిచాడు. అనకాపల్లి డి.ఎస్.పి ఎ.వి. రమణ ఈ కేసును దర్శావ్పు చేస్తున్నారు.

రామునాయుడు మరణించిన తీరుపై మాత్రమే కాదు, అతని ‘ఆత్మహత్య’ కేసులో తన పై అధికారి చేస్తున్న దర్శావ్పు తీరుతెన్నుల గురించి కూడా యలమంచిలి సి.ఐ.కె.వి.వి. విజయనాథ్ పూసగుచ్చినట్లు వివరించారు. ఆ కేసులో తమ పోలీసులు ఏయే లీడ్స్ తీసుకుంటున్నదీ, ఏయే సాక్ష్యాలు స్వీకరిస్తున్నదీ, వేచిని వదిలేస్తున్నదీ, ఏ డిఫెన్స్ తీసుకుంటున్నదీ వంటి వివరాలెన్నింటినో చెప్పుకొచ్చారు. పోలీసులకు హత్యా స్థలాన్ని

i) అచ్చుతాపురం పోలీస్ స్టేషన్కు విషయ సేకరణకు వెళ్లిన మానవ హక్కుల వేదిక నిజనిర్ధారణ బృందానికి రామునాయుడు ఎలా మరణించిందీ చెబుతూనే అతని ‘ఆత్మహత్య’ కేసులో తన పై అధికారి చేస్తున్న దర్శావ్పు తీరుతెన్నుల గురించి కూడా యలమంచిలి సి.ఐ.కె.వి.వి. విజయనాథ్ పూసగుచ్చినట్లు వివరించారు. ఆ కేసులో తమ పోలీసులు ఏయే లీడ్స్ తీసుకుంటున్నదీ, ఏయే సాక్ష్యాలు స్వీకరిస్తున్నదీ, వేచిని వదిలేస్తున్నదీ, ఏ డిఫెన్స్ తీసుకుంటున్నదీ వంటి వివరాలెన్నింటినో చెప్పుకొచ్చారు. పోలీసులకు హత్యా స్థలాన్ని

చూపెడుతున్న రామునాయుడు వీడియోను కూడా సి.ఎగారు హెచ్.ఆర్.ఎఫ్. నిజనిర్ధారణ బృందానికి చూపించారు. ఆ వీడియోలో అయిన కూడా కనిపించారు. రామునాయుడు చేసిన హత్యాకై దర్శావు చేస్తున్న వ్యక్తి రామునాయుడు లాక్వ్ మరణం కేసు దర్శావులో కూడా ఎలా పాల్గొంచారు? దానికి సంబంధించిన ప్రతి వివరమూ అయినకెలా తెలిసింది? 'అప్పారావు హత్య కేసులో దర్శావు అధికారి అయిన వ్యక్తి సహజంగా రామునాయుడు లాక్వ్ మరణం కేసులో అనుమానితుడు అవతాడు కదా, అలాంటపుడు రామునాయుడు లాక్వ్ మరణం కేసులో అతను కలగ చేసుకోవడం ఏమిటి' అనే హౌలికమైన ప్రత్యుష ఇతరులకు కలుగుతుందని ఆ సి.ఎ. గారికి తోచినట్టు లేదు. వెరసి రామునాయుడు లాక్వ్ మరణం కేసులో దర్శావు ఎన్. హెచ్.ఆర్.సి. ఆదేశిక సూట్రాలకు పూర్తి విరుద్ధంగా జరిగిందన్నది సుస్పష్టం.

ii) అత్యహత్య కథను రక్తి కట్టించే ప్రయత్నంలో పోలీసులు కొంత మంది ప్రత్యక్ష సాక్షులను పక్కనబెట్టారనీ, వేరే కొంతమందిని చొప్పించారనీ సి.ఎ. విజయనాథ్, రామునాయుడు కొడుకుల మాటలను బట్టి మాకు అర్థమయ్యాంది. రామునాయుడుతో పాటు మిగతా నలుగురు ముద్దాయిలు కూడా ఏప్రిల్ 24/25 తేదీల్లో అచ్చుతాపురం పోలీసు లాక్వ్లోనే ఉన్నారన్న విషయాన్ని రామునాయుడు కుటుంబసభ్యులు మాకు చెప్పారు. కానీ వారు ఆ రాత్రి స్టేషన్లో ఉన్న విషయాన్ని పోలీసులు దాచిపెడుతున్నారు. స్టేషన్ రికార్బులలో సైతం లేకుండా జాగ్రత్త పడ్డారు. ఇన్నాళ్ళూ ఉండ్లో పెద్దమనిపిగా ఉన్న రామునాయుడు ఇప్పుడు జైలుకు వెళ్ళపటిసి వస్తోందని అవమానపడి ఉరి వేసుకున్నాడని పోలీసులు చెపుతున్నారు. అదే నిజమైతే వారు మిగిలిన ముద్దాయిలు ఆ రోజు రాత్రి లాక్వ్లో ఉన్న విషయాన్ని ఎందుకు దాస్తున్నారు? రామునాయుడు నిజంగా అవమానపడి ఉంటే పోలీసులకు తనంతట తాను లోంగి అన్ని వివరాలూ చెప్పేదాకా ఆగాల్సిన అవసరం ఏముంది? ముందే ఇంటి దగ్గరే ఆత్మహత్య చేసుకుని ఉండొచ్చు కదా!

ముద్దాయిని ఒక రకంగా, ముద్దాయి మేనమామను మరో రకంగా చంపేశారు

కర్మాలు జిల్లాలోని కల్పల్కారు గ్రామానికి చెందిన సయ్యద్ పట్టీర్ (25) ను దొంగతనం ఆరోపణాలై కర్మాలు త్రీ టొన్ పోలీసులు 2018 అగస్టు 21న అదుపులోకి తీసుకున్నారు. అదే రోజు రాత్రి అతని భార్య ఫాతిమాబీ పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లి వాకబు చేసింది. అతడి మీద క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేసి పంపిస్తామని చెప్పి ఆమెను ఇంటికి పంపేసారు. కానీ మరుసటి రోజుకల్లా పట్టీర్ కర్మాలు ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలో శవమై తేలాడు. నిరుపేద కుటుంబానికి చెందిన అతనికి నలుగురు పిల్లలు.

డబ్బులు ఇస్తామనీ, గొడవ చెయ్యెద్దనీ మధ్యవర్తుల ద్వారా చెప్పించి తమను రాజీకి ఒప్పించారని షట్టీర్ భార్య ఫాతిమాబీ మానవ హక్కుల వేదిక సభ్యులకు తెలిపారు. అంటే వారి దెబ్బులకు మరణించాడనే కదా అర్థం!! ఆ రోజే భార్య కాగితాల మీద ఫాతిమాబీ, సయ్యద్ షట్టీర్ మేనమామ వలీబాషాల చేత సంతకం చేయించుకున్నారట. పోలీసులు మూడు గంటలపాటు నిర్వంధించి బెదిరించడంతో తీవ్ర ఆందోళనకు గురయిన వలీబాషా ఆగస్టు 23న గుండెపోటుతో మృతి చెందారు. అంటే ఒకే కుటుంబానికి చెందిన ఇద్దరు వ్యక్తులు రెండు రోజులు తేడాతో పోలీసుల దాఫ్టీకానికి బలయ్యారు. కోర్టులో నేరం రుజువయినా కూడా షట్టీర్కి ఈ ‘మరణశిక్ష’ పదేది కాదు. అతన్ని చంపడమే పరమ దుర్మార్గం అనుకుంటే అంతకన్నా ఫోరం వలీ బాషా చావు. ఏ నేరం చేయని వలీ బాషాను కూడా పొట్టన పెట్టుకోవడాన్ని ఏమనుకోవాలి? మాబోటి చాలామందికి ఇది అన్యాయం అనిపిస్తోందే, మరి మీ పోలీసు ఉన్నతాధికారులకు ఎందుకు అనిపించడం లేదు? ప్రతి చిన్న వార్తా మీ చెవిన పదేలా సమాచార వ్యవస్థను పటిష్టం చేసుకున్న ఆధునిక ముఖ్యమంత్రి కదా మీరు. మీ దృష్టికి ఈ విషయమే రాలేదా? వచ్చి గమ్మున ఉన్నారా?

గుట్టుచప్పుడు కాకుండా పైడిరాజు శవదహనం

థర్డ్ డిగ్రీ పద్ధతులు ప్రయోగించడంలో తమకున్న నైపుణ్యం చాలక కాబోలు విశాఖపట్టం సెంట్రల్ ట్రైమ్ స్టేషన్(సి.సి.ఎస్.) పోలీసులు ఆ కళలో ఆరితేరిన రిటైర్డ్ కానిస్టేబుల్ విజయకుమార్సు రప్పించి మరీ విజయనగరానికి చెందిన దళిత యువకుడు గొర్క పైడిరాజు (26)ను ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్ 10 న కొట్టి చంపారు. రిటైర్డ్ కానిస్టేబుల్ విజయకుమార్, సి.ఐ. దుర్గాప్రసాద్, ఎ.సి.పి లు ముగ్గురూ కలిసి ఒక వ్యక్తిని కొట్టి చంపారనే వార్త సెప్టెంబర్ 11 కల్లు నగరంలో గుప్పుమంది. వారు పైడిరాజుకి పెట్టిన చిత్రపాంచలను చూసి భరించలేకపోయిన తోటి పోలీసులే విలేఖరులకు ఆ వివరాలు తెలిపారని వినికింది. అంతే కాదు, పోలీసులు అర్థరాత్రి శవాన్ని జీపులో ఎక్కించి నగరంలోని సరస్వతీ పార్కు సెంటర్ వద్దకు తీసుకుపోయి అక్కడ పారేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఆ రోజు సరస్వతీ పార్కు వద్ద అర్థరాత్రి కూడా మనుషుల అలికింది ఉండటంతో వెనక్కి వచ్చేశారు. ఆ రాత్రి సరస్వతీ పార్కు చుట్టూ ఉన్న దుకాణాలలో, అప్పారైంట్లలో రికార్డు అయిన సి.సి. కెమెరాల పుట్టేజీని పోలీసులు ఆ మర్మాడు (ఆ రోజు వినాయకచవితి) తొలగించడమే ఇందుకు సాక్షం అని చెప్పామ్మ. శవాన్ని పదేసే ప్రయత్నం సాధ్యం కాకపోవడంతో నగరంలోని పండా వీధిలో ఉంటున్న పైడిరాజు భార్య కుమారిని స్టేషన్కు రప్పించి గొడవ చేయకుండా ఉండేందుకు ఆమెకు ఏదేదో ఇస్తామని చెప్పి ఒప్పించారు. ఆ తర్వాత మృత్యుపోస్తున్న సి.సి.ఎస్. హెడ్ కానిస్టేబుల్ శ్రీనివాసరాజు కారులో స్కూలానానికి

తరలించి చీకటి తెరలు ఇంకా పూర్తిగా తొలగకుండానే నగరంలోని చావులమదుంలో తగలబెట్టేసారు. తమ నేరాన్ని ఆ రకంగా చీకటి మాటున దాచేయాలని అనుకున్నా విలేఖరుల ముక్కుపుటూలకు ఆ కారు వాసన తగలనే తగిలింది. విషయం బైటుకు పొక్కి ప్రజాసంఘాలు నిజ నిర్ధారణకు పూనుకోగానే పోలీసులకు ఇలాంటి విషయాలలో ఎప్పుడూ సహకారం అందించే వైపు నర్సింగ్ హెశాం నుండి వారు పైడిరాజుది సహజ మరణమేనని డెట్ స్ట్రిఫ్టికేట్ తీసుకున్నారు.

జరిగింది ఇది కాగా పోలీసుల అధికారిక కథనమేమిటో చూడండి. పాత నేరస్తుడైన పైడిరాజును సెప్పెంబర్ 9 రాత్రి ఎం.ఎ.పి. కాలనీలో అనుమానాస్పదంగా తచ్చాడుతుండగా అదుపులోకి తీసుకున్నారట. సెప్పెంబర్ 10 భారత్ బంద్ కనుక స్టేషన్లో పోలీసులు ఎవరూ ఉండరని, అందరూ బందోబస్తు ద్వారటికి వెళతారని అతని భార్య కుమారిని రప్పించి స్వంత పూచీకత్తు మీద అతడిని ఆ రోజే విడుదల చేసి ఇంటికి పంపించేసారట. అయితే ఆ తరువాత అతనికి ఆరోగ్యం బాగోకపోయేసరికి ఆమె అతన్ని ఒక ప్రైవేటు అస్పృతికి తీసుకునిపోగా అక్కడ మరణించాడట. పైడిరాజు మృతి విషయమై పైకోర్టులో దాఖలైన హెబియన్ కార్పున్ రిట్ పిటిషను నెం 33769/ 2018 కేసులో పోలీసులు ఇచ్చిన సమాధానమిది. అంతే కాదు, తన భర్త పైడిరాజు చికిత్స పొందుతూ ప్రైవేటు అస్పృతిలో మరణించాడని కుమారి పేరిట ఒక అఫిడవిట్ కూడా దాఖలు చేసారు పోలీసులు. ఆమెను తమ ముందు హోజరుపరచాలని పైకోర్టు ధర్మాసనం ఆదేశించగా పోలీసులు ఆమెను మొదట తాసిల్దారు ముందు హోజరు పరిచారు. “పైకి కనిపిస్తున్నంత తేలికైన విషయంగా అనిపించడం లేదు. మేము మా ముందు హోజరుపర్చుమంటే ఆమెను తాసిల్దారు ముందు ఎందుకు హోజరుపర్చారు?” అని పైకోర్టు న్యాయమూర్తులు కోప్పడ్డాకే ఆమెను వారు పైకోర్టులో హోజరుపరిచారు. పోలీసుల భయంతో కావచ్చు, ప్రలోభాలకు లొంగి కావచ్చు ఆమె పోలీసు అఫిడవిట్లో ఉన్న విషయాన్నే కోర్టువారికి విన్నవించుకుంది. దాంతే ఆ పిటిషన్ కోర్టు కొట్టిసింది. అయితే హెబియన్ కార్పున్ రిట్ వేసిన పిటిషనరుకి తర్వాతైనా తగిన సాక్ష్యధారాలు లభిస్తే సంబంధిత కోర్టులో పరిష్కారాన్ని కోరవచ్చునని చెప్పింది.

పైడిరాజును చంపేసిన సి.సి.ఎస్. పోలీస్ స్టేషన్ గానీ, వారు శవాన్ని పడేద్దామనుకున్న సరస్వతీ పార్చు గానీ, చివరకు దాన్ని తగలబెట్టిన చావులమదుం స్కూలునం గానీ ఎక్కడో మారుమూల ప్రాంతాల్లో లేవు. తమరు ఎల్. క్ష. డి లైట్లూ, సీసీ కెమెరాలను ఏర్పాటు చేసి ఎంతో మరిపెంగా స్టోర్ సిటీగా తీర్చిదిద్దుతున్న విశాఖపట్టం నడిబొడ్డునే ఉన్నాయి. జిగెల్చుని మెరినే ఈ మహానగరి కాంతి పుంజాలలోనే పోలీసులు పైడిరాజు రక్తపు మరకలను కూడా కలిపేశారు. సాక్ష్యాలు దౌరికితే ఇప్పటికైనా కేసు నమోదు చేయవచ్చని పైకోర్టు

అన్నది. కనుక బడుగుల ప్రాణాల పట్ల నిజంగానే మీకు పట్టింపు ఉంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో సుఖశాంతులతో బతకవలసిన పొరులలో వాళ్ళ ఉన్నారని మీరు అనుకుంటుంటే ఈ కేసును తిరగదోడవచ్చు. విచారణ జరిపించవచ్చు. సరైన సాక్ష్యధారాలను ప్రవేశపెట్టి పైడిరాజు హంతకులపై క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేయమని పోలీసు ఉన్నతాధికారులను అదేశించవచ్చు. ఆ పని చేస్తారా మరి!

డోన్ ఎన్.ఐ. వేధింపులు : తోపుడు బండి వ్యాపారి ‘ఆత్మహత్య’

కర్నాలు జిల్లాలోని డోన్కు చెందిన పి.వరదరాజులు, అతని భార్య సుజాత తోపుడు బండి మీద వేరుశెనక్కాయలు అమ్మకుని కుటుంబాన్ని పోషించుకుంటున్నారు. వారు బి.సి. కులస్తులు. వరదరాజులకీ, కొంతమంది తోపుడు బళ్ళ వ్యాపారులకూ మధ్య కొంతకాలం క్రితం గొడవలు జరిగాయి. పరస్పరం కేసులు నమోదు చేసుకున్నారు. ఈ గొడవలు వారికి పరిమితమై వుంటే ఎలా ఉండేదో కాని డోన్ సి.ఐ, ఎన్.ఐ, ఎ.ఎన్.ఐ లు అందులో తల దూర్చారు. రాజకీయ పలుకుబడికి లోబడి ప్రత్యర్థుల పక్షం వహించి వరదరాజులునీ, అతని భార్యనూ వేధించడం మొదలుపెట్టారు. పోలీసుల వేధింపుల గురించి వరదరాజులు రాష్ట్ర మానవ హక్కుల కమిషన్స్కు (ఎన్.పోచ్.ఆర్.సి.) ఫిర్యాదు కూడా చేసాడు. అయితే డోన్ డి.ఎన్.పి, కర్నాలు ఎన్.పి తమ కింది పోలీసు అధికారులను వెనకేసుకు రావడంతో ఎన్.పోచ్.ఆర్.సి. ఆ కేసును కొట్టేసింది. ఆ తరువాత వరదరాజులు భార్య సుజాత మాటల్లో చెప్పాలంటే “డోన్ ఎన్.ఐ వి.శ్రీనివాసులు మా ప్రత్యర్థుల తరపు వ్యక్తిలాగా చెచిపోయి నా భర్త వరదరాజులును పోలీస్ స్టేషన్ ఆవరణలో అందరి సమక్షంలో అవమానపరుస్తూ తిట్టాడు, కొట్టాడు. దీనితో నా భర్త 10 డిసెంబర్ 2017 న యానిడ తాగి వైద్య సేవలు పొందుతూ కర్నాలు ప్రభుత్వ ఆన్సుత్రిలో మరణించాడు.”

సుజాత తన భర్త వరదరాజులు మృతికి కారణమైన ఎన్.ఐ వి.శ్రీనివాసులుపై కేసు నమోదు చేసింది. సుజాత పోలీస్ అధికారులపై ఆరోపణలు చేసి ఊరుకోవడం లేదు, మీ ప్రభుత్వాన్ని కూడా తప్పు పడుతోంది. ఎన్.పోచ్.ఆర్.సి.కి పెట్టుకున్న మరో విన్సుపంలో సుజాత “నా భర్త మృతికి దారి తీసిన డోన్ ఎన్.ఐ వి.శ్రీనివాసులు దౌర్జన్యంపై ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోకపోగా మా కుటుంబంపై క్రిమినల్ కేసులు బనాయించడం దుర్మార్గమైన విషయంగా మేము భావిస్తున్నాం” అన్నారు. దుర్ఘలులకు ఆసరాగా నిలబడి ఆదరణ చూరగొనాలని మీరు తరచూ మీ సహచర నేతలకూ, అధికారులకూ హితవు పలుకుతుంటారు; ప్రజలకు జవాబుదారీగా ఉండాలని ఉపదేశిస్తూ ఉంటారు. అవన్నీ సుజాత విషయంలో ఎందుకు పాటించడం లేదు? మీ సహచరులూ సరే

మీరయినా సుజాత లాంటి వారికి న్యాయం చేస్తానని ఎందుకు భరోసా ఇవ్వలేకపోతున్నారు? నిజానికి ఎస్.ఐ. శ్రీనివాసులుపై మీ ప్రభుత్వమే చొరవ తీసుకుని కేసు నమోదు చేసి ఉండాల్సింది. కాని ఎంతటి తప్ప చేసినా పోలీసులను వెనకేసుకుని రావాలనే అలోచనే ప్రతి ప్రభుత్వమూ ప్రదర్శిస్తోంది. కేంద్రం చేసే అన్యాయాల గురించి ఎలుగెత్తి మాట్లాడే మీరు మీ కళ్ళముందే పోలీసుల కారణంగా ఒక నిండు ప్రాణం పోయినా అతనిపై ఎలాంటి చర్య తీసుకోరా! ఇప్పటికేనా వరదరాజులు మృతికి కారణమైన డోన్ ఎస్.ఐ. శ్రీనివాసులుపై కేసు పెట్టి శిక్షించాలని, సుజాతకు, ఆమె కుటుంబానికి ఆర్థికంగా అండగా నిలవాలని ఈ బహిరంగ లేఖ ద్వారా మిమ్మల్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాం.

సెల్పి వీడియోతో పోలీసుల హింసను బైట పెట్టిన గోపిరాజు

ఈ ఏడాది అక్టోబర్ 30 నాడు గుంటూరు జిల్లా మంగళగిరి శివారు రత్నాల చెరువు ప్రాంతంలో బూసిరాజు (22) అనే యువకుడు ఫ్యాన్‌కి ఉరి వేసుకుని చనిపోయాడు. ఆత్మహత్యకి ముందు ఒక సెల్పి వీడియో తీసుకుని అందులో పోలీసులు తనపై, తన తల్లిపై దొంగతనం నేరం ఆపాదించి పోలీస్ స్టేషన్‌లో చిత్రహింసలకు గురి చేశారనీ, కులం పేరుతో దూధించారనీ, ఆ అవమానం తట్టుకోలేక ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నానని వివరించాడు.

రజక కులస్తుడైన బూసిరాజు గోపిరాజు (22) ఆటోనగర్ ప్రాంతంలో ఒక పరుపుల కంపెనీలో పని చేస్తున్నాడు. అతని తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ రత్నాల చెరువు ప్రాంతంలోనే చాకలి పని చేసుకుని జీవనం గడువుతున్నారు. గోపిరాజుకి ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు. ఒకరికి వివాహం అయింది. గోపిరాజు ఆత్మహత్యకి కొన్ని రోజుల ముందు ఓ మధ్యాహ్నం అతడి తల్లి లక్ష్మి ఇస్తే బట్టలు అందజేయడానికి పక్క వీధిలో ఉంటున్న స్థానిక తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడు, ఆ ప్రాంతంలో రెండో మూడో కిరాణా దుకాణాల యజమాని అయిన ఒడిసే సురేష్ ఇంటికి వెళ్ళింది. రెండంతస్తుల ఇల్లది. పై అంతస్తులో సురేష్ కుటుంబం నివసిస్తుంది. కింది అంతస్తులో దరిదాపు ఇరవై మగ్గాల మీద సురేష్ స్వంత కులస్తులైన పద్మశాలీలు చీరలు నేస్తుంటారు. పై అంతస్తులోని ఇంట్లో ఎవరూ లేకపోవటంతో ఇస్తే బట్టలు బయట పెట్టి లక్ష్మిపోయింది.

అందజేయడానికి పక్క వీధిలో ఉంటున్న స్థానిక తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడు, ఆ ప్రాంతంలో రెండో మూడో కిరాణా దుకాణాల యజమాని అయిన ఒడిసే సురేష్ ఇంటికి వెళ్ళింది. రెండంతస్తుల ఇల్లది. పై అంతస్తులో సురేష్ కుటుంబం నివసిస్తుంది. కింది అంతస్తులో దరిదాపు ఇరవై మగ్గాల మీద సురేష్ స్వంత కులస్తులైన పద్మశాలీలు చీరలు నేస్తుంటారు. పై అంతస్తులోని ఇంట్లో ఎవరూ లేకపోవటంతో ఇస్తే బట్టలు బయట పెట్టి లక్ష్మిపోయింది.

ఆ తర్వాత ఒడిసే సురేష్ తమ ఇంట్లో నుమారు రెండు లక్షలు విలువ చేసే 60 గ్రాముల బంగారం పోయిందని, ఆ రోజు బట్టలు ఇవ్వటానికి వచ్చిన బూసిరాజు లక్ష్మి మీదే తనకు అనుమానం ఉందని అక్షోబర్ 27 నాడు మంగళగిరి పట్టణ పోలీన్ స్టేషనులో ఫిర్యాదు చేశాడు. రాతపూర్వక ఫిర్యాదు స్వీకరించకుండానే కానిస్టేబుల్ దాలి నాయుడు లక్ష్మిని పిలిపించాడు. లక్ష్మి, గోపిరాజు ఇద్దరూ వచ్చారు. ఇద్దరినీ పోలీసులు తీవ్రంగా దూషించడమే కాక బాగా బెదిరించారు. తర్వాత ఒడిసే సురేష్ ఇంటి దగ్గర కూడా వారిని కులం పేరు పెట్టి తీవ్రంగా దూషించారు. ఇది జరిగాక 29 వ తేదీ ఉదయం 7 గంటల సమయంలో పోయిన బంగారం సురేష్ ఇంటి మెట్ల మీద దొరికింది. అయితే వాటిలో ఒక ఆభరణం లేదు. ఈ విషయం తెలిసి పోలీసులు దాని కోసం మళ్ళీ ఇంటికాచ్చి ఏమి చేస్తారో అనే భయంతో మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నం మూడు గంటల ప్రాంతంలో గోపిరాజు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. చేసుకునే ముందు సెల్పి వీడియో తీసుకుని తన ఆత్మహత్యకి కారణాలను అందులో పేర్కొన్నాడు. వెంటనే దాలి నాయుడుని సస్పెండ్ చేసి, ఎస్.బి.కృష్ణ రెడ్డి చేత స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ చేయించారు. ఇప్పుడు ఇద్దరి మీదా శాఖాపరమైన విచారణ జరుగుతోంది. ఇతర కేసులతో పోల్చితే ఇది కొంత మేలే కాని శాఖాపరమైన విచారణతో సరిపుచ్చారే తప్ప కేసు నమోదు చేయలేదు. బూసిరాజు గోపిరాజు సెల్పి వీడియోని మరణవాంగ్సులంగా పరిగణనలోకి తీసుకుని ఆత్మహత్యకి పురిగొల్పిన అభియోగం మీద ఒడిసే సురేష్, దాలి నాయుడుల మీద ఐ.పి.సి 306 కింద కేసు నమోదు చెయ్యాలని కోరుతున్నాం.

ఈశ్వరరావు చావులో పట్టాలు తప్పిన దర్శాపు

ఈశ్వరరావు అనే వ్యక్తి శవం నవంబర్ 16 వ తేదీన సామర్లకోట దగ్గరలో రైల్వే ట్రాక్ పైన కనిపించిందని, అతను బహుశా రైలు నుంచి జారి పడిపోయి ఉండవచ్చని తూర్పు గోదావరి జిల్లా పోలీసులు అంటున్నారు. కానీ అది నిజం కాదు. ఎందుకు కాదో మాకు తెలిసింది మేము చెపుతాం. దర్శాపు చేసి మీరూ తెలుసుకోండి. ఈశ్వరరావు రాజమండ్రి రైల్వేస్టేషన్లో హకర్గా పని చేస్తున్నాడు. బి.సి.కు కులస్తుడు. సెల్ ఫోన్లు దొంగతనం చేస్తున్నాడనే ఆరోపణపై రాజమండ్రి రైల్వే పోలీసులు 15 వ తేదీన ఈశ్వరరావుతో సహా నలుగుర్చి పట్టికెళ్లారు. సాయంత్రానికి ఈశ్వరరావు మినహా మిగతా ముగ్గుర్చి విడుదల చేసారు. వారు వెళ్లి చెప్పాక విషయం తెలిసి ఈశ్వరరావు భార్య రాజమండ్రి రైల్వే పోలీసు స్టేషన్కి వెళ్లింది. ప్రశ్నించి వదిలేస్తామని ఆమెను పంపించేసారు. ఆ మర్కుడే అతని శవం రైల్వే పట్టాలపై దొరికిందని ప్రకటించారు.

మిగిలిన ముగ్గురితో పాటు ఈశ్వరరావును వదిలి పెట్టుకపోవడానికి అనలు కారణం పోలీసులు కొట్టిన దెబ్బలకు అతను నడవలేని స్థితిలో ఉండడమేననేది తర్వాత తెలిసింది. ఆ దెబ్బల ఫలితంగా చనిపోయాక రైలు పట్టాలపై పడేసి ఈ కథంతా అల్లారు. ఈశ్వరరావు భార్య ఇద్దరు పిల్లల తల్లి. అరోగ్యం అంత బాగుండదు. న్యాయం కోసం పోలీస్ స్టేషన్ చుట్టూ, కోర్టు చుట్టూ ఏం తిరుగుతుంది? రాజీ కుదిరింది లెండి మీరు వచ్చి చేసేది ఏమీ లేదని సాక్షాత్కారం ఒక కానిస్టేబులే మా బృందం సభ్యులతో అన్నాడంటే ఏమి జరిగి ఉంటుందో మీరు తేలిగ్గా ఊహించగలరు. వారి పేదరికాన్ని, అనహోయతను అడ్డం పెట్టుకుని పోలీసులే ఇలా చట్టానికి దొరకకుండా నేరాలు చేస్తూ పోతే వారి పట్ల, వారిని శిక్షించాలన్న పట్టింపు లేని మీ పాలన పట్ల ఎవరికి గౌరవం ఉంటుంది?

మీరు వెంటనే తీసుకోవాల్సిన చర్యలు

1. అన్ని లాకప్ మరణాలను సీరియస్‌గా తీసుకుని శాఖాపరమైన దర్యాపులతో సరిపెట్టుకుండా సంబంధిత సెక్షన్ కింద కేసులు పెట్టి శిక్ష పడేలా చూడండి. మీరు తరచూ వాడే ‘జీరో టూలరెన్స్’ విధానం దీనికి వర్తింపచేయండి. మరీ ముఖ్యంగా బాబర్ బాషా లాంటి కేసుల్లో బాధ్యత్తున పోలీసు అధికారులపై వెంటనే ఐ.పి.సి. సెక్షన్ 302 కింద (హత్యానేరం) కేసు నమోదు చేయించండి.
2. సి.ఆర్.పి.సి.సెక్షన్ 176 (1A) ప్రకారం లాకప్ మరణాల కేసుల్లో విచారణ చేయవలసింది జ్యాడీషియల్, మెల్టోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్లు. పై కేసుల్లో ఏ ఒక్క దాంట్లో కూడా జ్యాడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ చేత విచారణ జరిపించలేదు. నిత్యం జిల్లా కలెక్టర్లతో మీరు జరిపే వీడియో కాస్ట్టరెన్సులలో ఈ బాధ్యతను వారికి గుర్తు చేయండి. ఇంత ముఖ్యమైన చట్టపరమైన బాధ్యతను విస్మరించినందుకు వారిని అభిశంసించండి. ఇది జీవించే హక్కుకి సంబంధించిన విషయం. మరోసారి ఈ తప్పు జరిగితే చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పండి.
3. ఎవరినైనా అదుపులోకి తీసుకున్నప్పుడు పోలీసులు తీసుకోవాల్సిన ముందుజాగ్రత్త చర్యల గురించి సుట్రీంకోర్టు డి.కె.బసు కేసులో (1997) మార్గదర్శకాల రూపంలో వివరంగా పేర్కొంది. మీ పరిశీలన కోసం మేము పైన వివరించిన కేసులను పరిశీలిస్తే ముఖ్యమైన ఆ మార్గదర్శకాలను మన పోలీసులు అనుసరించడం లేదని మీకి అర్థమవుతుంది. పోలీసు స్టేషన్లు సురక్షిత ప్రదేశాలు కావాలంటే మీరు వాటిని వెంటనే అమలుపరచాలి.

4. పోలీసు వ్యవస్థ సంస్కరణ కోసం సుట్రీంకోర్స్ ప్రకాశ్ సింగ్ vs యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో (2006) కొన్ని మార్గదర్శకాలను ఇచ్చింది. వాటిలో ముఖ్యమైనవి.

మొదచీది - శాంతిభద్రతల కోసం ఒకటి, దర్శాత్తు కోసం మరొకటి ఉండేలా పోలీసులలో వేర్యేరు విభాగాలను ఏర్పరచడం. దీని వల్ల దర్శాత్తు మరింత సమర్థవంతంగా చేపట్టే అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ఈ సిఫార్సు వెంటనే అమలయ్యేలా చూడండి.

రెండవది - 'పోలీస్ ఎస్టేబ్లిషెంట్ బోర్డు'ను ఏర్పాటు చేయడం. పోలీసుల ప్రమోషనలో, బదిలీలలో రాజకీయ జోక్యం లేకుండా ఉండటం కోసం సుట్రీంకోర్స్ ఈ ఆదేశం ఇచ్చింది. ఇతర రాష్ట్రాలు చేయకపోయినా మన రాష్ట్రంలో ఈ బోర్డును స్థాపించి మీరు ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా నిలపండి.

మూడవది - ప్రతి రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర భద్రతా కమిషన్ (State Security Commission)ను స్థాపించడం. ఈ కమిషన్ చేయాల్సిన పని పోలీసుల పని విధానంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనవసరమైన జోక్యాన్ని, ఒత్తిళ్ళను నివారించడం; పోలీసులు దేశ రాజ్యంగాన్ని, చట్టాలను గౌరవించే విధంగా విధానాలను రూపొందించుకోవడం. దీనిని ఏర్పాటు చేస్తామని 08-08-2013 న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జీవో ఎం.ఎస్. నెం. 190 (పోలీసుల డిపార్ట్మెంటు) జారీ చేసింది కాని దాన్ని కాగితాలకే పరిమితం చేసింది. రాష్ట్ర భద్రతా కమిషన్ను స్థాపించాలనే విషయం ఎ.పి. హైకోర్టు సభీసెట్టి సురేష్ కుమార్ vs స్టేట్ ఆఫ్ ఎ.పి. (2017) కేసులో మీకు మరొ మారు కూడా గుర్తు చేసింది. ఎన్నో విషయాలలో ప్రభుత్వ అధికారులను ఉరుకులు పరుగులు తీయించే మీరు ఈ విషయంలో ఎందుకు మిన్నుకున్నారు?

నాలుగవది అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది - రాష్ట్రంలోని ప్రతి జిల్లాలో పోలీస్ కంప్యెంట్ అధారిటీని స్థాపించడం. రాష్ట్ర పోలీస్ కంప్యెంట్ అధారిటీకి ఒక రిటైర్డ్ సుట్రీంకోర్స్/హైకోర్టు న్యాయమూర్తి, జిల్లా అధారిటీకి ఒక రిటైర్డ్ జిల్లా జడ్డి సారధ్యం వహించాలి. ఈ సంస్థలోని మిగిలిన సభ్యుల జాబితాను ప్రభుత్వమే సిద్ధం చేసినా దాన్ని హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఖరారు చేయాలి. పోలీసులు హత్య చేసారనో, అత్యాచారం చేసారనో, తీప్రంగా గాయాల పాలు చేసారనో వచ్చే ఫిర్యాదులను రాష్ట్ర పోలీస్ కంప్యెంట్ అధారిటీ స్వీకరించాలి. భూకబ్బాలు, మామూళ్ళ వసూళ్ళు, అధికార దుర్వినియోగం వంటి ఇతర నేరాలను జిల్లా పోలీస్ కంప్యెంట్ అధారిటీ

స్వీకరించాలి. ఫిర్యాదులు రుజువైతే శాఖాపరమైన చర్యలు తీసుకోవాలనీ, క్రమినల్ కేసులు పెట్టాలనీ పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీలు సిఫార్సు చేస్తే వాటిని ఆయా అధికారులు అమలు చేయాలి.

రాష్ట్ర పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీని, రాష్ట్ర భద్రతా కమిషన్ ను స్థాపించాలని గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్ర పైకోర్సు అనేక మార్గు ఆదేశాలు జారీ చేసినా మీ హోం డిపార్ట్మెంటు ఆ ఆదేశాలను బోత్రిగా ఖాతరు చేయలేదు. తమ ఉత్తర్వుల ఉల్లంఘనతో విసిగిపోయిన పైకోర్సు మీ ప్రభుత్వ ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ (హోం డిపార్ట్మెంటు) కి కోర్సు ధిక్కార ఆదేశాలు కూడా జారీ చేసింది. అయినా మీ ప్రభుత్వం ఆ ఆదేశాలపై అప్పీల్ వేయడానికి సిధిపడిందే కాని పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీని మాత్రం నెలకొల్పలేదు. కోర్సు వారు మీరు వేసిన అప్పీల్ ను కొట్టేయడమే కాక నాలగు నెలల్లోగా రాష్ట్ర పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీని స్థాపించాలని మరో సారి ఈ ఏడాది జనవరిలో ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు.

ఇప్పటికైనా ఈ అధారిటీని స్థాపించారా అని మీ హోం మినిష్ట్రీలో వాకబు చేయగా “స్థాపించారు కానీ అది ‘ఆపరేషనలైట్’ కాలేదు, ఇంకా న్యాయమార్గులను నియమించాల్సి ఉంది” అని తెలిపారు. అధికారులను నియమించకుండా ఊరికి పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీని స్థాపించడం మీకే చెల్లుబాటు అయింది. పోలీసువ్యవస్థ పని తీరుని మెరుగు పరిచే కోర్సు ఉత్తర్వులను ఉల్లంఘించాల్సిన అవసరం మీకేమిటి... పోలీసులకు శిక్ష పడకుండా కాపాడడం కోసం కాకపోతే! ఇప్పటికైనా రాష్ట్ర పోలీసు కంప్యూటర్ అధారిటీకి అధికారులను నియమించి తక్షణం దానిని ‘ఆపరేషనలైట్’ చేయండి. అలా చేస్తే లాకప్పులలో బిక్కు బిక్కుమనే అనేక ప్రాణులను తమరు కాపాడిన వారవుతారు.

5. పైటెక్ పోలీసింగ్, ప్రైండ్ పోలీసింగ్ ఆహోనించతగినదే కాని దాన్ని చిత్తపుద్దితో అమలు చేయండి. రౌడీయిజన్స్ రూపమాపడమంటే పోలీసులను రౌడీ మూకలుగా మార్గుడం కాదు.
 - అ) ప్రతి పోలీసు స్టేషన్లో సి.సి.టి.వి. కెమెరాలు పెట్టాలనే ఆలోచన చాలా మంచిది. ఆ పని వీలైనంత త్వరగా చేయండి. మరీ ముఖ్యంగా ఈ కెమెరాలు లాకప్పులలో, ఇంటరాగేషన్ రూములలో పెట్టించండి.
 - అ) పైటెక్ అయితే సరిపోదు, పోలీసులకు రాజ్యాంగ విలువలను గౌరవించడం నేర్చండి. అది పై అధికారుల నుండి కానిస్టేబుల్స్ వరకూ అందరికి అవసరం. దర్శావు అంటే మనుషులను చిత్తకబాదటం కాదు, దానికి శాస్త్రియ పద్ధతులు అవలంబించాలని వారికి అర్థమయ్యటట్లు చెప్పండి.

ఈ హింసక మీరు అడ్డుకట్టి వేయకపోతే బడుగు జనానికి పోలీసు స్టేషన్లు మృత్యు కుహాలుగా మారే ప్రమాదముంది. ప్రత్యేకంగా బడుగు వర్గాలు అని చెప్పానికి ఒక కారణముంది. పోలీసుల దెబ్బలు లేదా వేధింపుల కారణంగా చనిపోయిన ఈ 9 మందిలో ముగ్గురు ముస్లింలు, ముగ్గురు బి.సిలు, ఇద్దరు దళితులు ఉన్నారు. దొంగతనం కేసుల్లోనే పోలీసులు అనుమానితులను ఎక్కువగా కొట్టి చంపుతారనే విషయం మీకు తెలియంది కాదు. ఎన్ని శతాబ్దాలైనా వేరే దర్శావ్తు పథ్థతులే లేవా దొంగతనం నేరాలను విచారించడానికి? కొట్టి విషయం రాబట్టడానికి అయితే పోలీసు శాఖ నిర్వహణకు ఐ.పి.ఎస్ అధికారులు ఎందుకు? బాగా కొట్టగలిగిన బలాధ్యులను కొందరిని నియమించుకుంటే సరిపోతుంది కదా! ఎన్నోళ్నా ఇదే పథ్థతి కొనసాగడం నాగరికతక సిగ్గుచేటు, ప్రజాస్వామ్యానికి తలవంపులు.

6. చాలా సందర్భాలలో మృతుల కుటుంబాల పేదరికాన్ని వాడుకుని పోలీసులు వారికి డబ్బు ఎరజుచి కేసులు రాజీ అయ్యేలా చేస్తున్నారు. దీని గురించి మీ పోలీసు ఉన్నతాధికారులకు తెలియకుండా ఉంటుందంటే ఎవరూ నమ్మరు. డబ్బుతో హత్య నేరాన్ని మాఫీ చేసుకోవడం ఎంత పెద్ద నేరమవుతుందో మీకు ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరేదు. వీటిని ఆపడానికి మీరు తక్కణమే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాం.
7. చివరిగా, చనిపోయిన 9 మంది గురించి మాత్రమే ఇందులో రాశాం. కాని పోలీసులు పెట్టిన చిత్రహింసల కారణంగా చావుకు దగ్గరగా వెళ్లి వచ్చిన వారు ఇంకా చాలా ఎక్కువముంది ఉంటారనేది మరవకండి. లాక్ష మరణాలతో పాటు ఈ చిత్రహింసలు కూడా శిక్షించదగ్గ నేరాలే. ఖాకీ దుస్తుల్లో ఉన్నంత మాత్రాన వారు చేసేవి నేరాలు కాకుండా పోవు. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎవరు నేరం చేసినా అంతిమంగా ప్రభుత్వమే జవాబుదారీ అవుతుంది. కూపీ లాగడానికి పోలీసులు హింసాత్మక పథ్థతులకు దిగడం, దిగకపోవడమన్నది అధికారంలో ఉన్న వారి దృక్పథం లేదా అనుమతి మేరకే జరుగుతుందనేది మీకు తెలియంది కాదు. రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించే ముఖ్యమంత్రిగా మీరు ఇటువంటి దృక్పథాన్ని ట్రోత్స్పహించరాదని, పోలీసు కష్టాల్సోని నిందితుని ప్రాణానికి సైతం భద్రత ఉండాలని మేము మిమ్మల్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాం.

31 డిసెంబరు 2018

మానవహక్కుల వేదిక

Human Rights Forum (HRF)

ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రచురణ : కె. సుధ 9492535618; యు.జి. శ్రీనివాసులు 9985558251

ముద్రణ : అనుపమ ప్రింటర్స్, శాంతినగర్, హైదరాబాద్ - 28. ఫోన్ : 040-23391364